

fra mindre Mergellejer, i Stedet for at man for en Del Aar tilbage fik den fra større Mergellejer, og saa havde man den evindelige Transport ad Statsbanerne, som jo ogsaa kostede Staten adskillige Penge. Jeg er overbevist om, at det Spor, man nu er kommet ind i, bl. a. ogsaa vil bidrage til, at Staten vil faa mindre Udgifter til hele dette Spørgsmaals Fremme, end den har haft hidtil. Der er jo, som det allerede er blevet oplyst, indkommet Andragende fra disse Mergelinteressentskaber om at faa indført nye Bestemmelser, og jeg vil sige den højtærede Landbrugsminister Tak for, at han har imødekommet det Krav, som er kommet fra Mergelinteressentskaberne, om end der, som sagt, er enkelte Bestemmelser i Lovforslaget § 3, som jeg kunde ønske forandret. Jeg kan heller ikke forstaa, at det ærede Medlem fra Thisted (Hornstrup) kan have saa meget at indvende mod Ekspropriationsbestemmelsen i § 1; det er i Virkeligheden, som der udtrykkeligt staar, kun til midlertidigt Brug ved Anlæg og Drift af Spor, at Arealer kan eksproprieres, og naar man har saadanne Kauteler som disse, at Amtsraadet skal gøre Indstilling, og at Planen skal til Hedselskabets Erklæring o. s. v., tror jeg ikke, man gaar nogen for nær ved en saadan Bestemmelse. De to første Paragraffer er der intet at indvende imod, og det vilde være ørkesløst, om jeg vilde gentage, hvad andre Talere har været inde paa med Hensyn til dem; dem er jeg tilfreds med, og jeg tror, at Mergelinteressentskaberne ikke vil ønske nogen Forandring i dem.

Med Hensyn til § 3 er jeg derimod af den Opfattelse, at det maa gøres til en Pligt for Kommunalbestyrelserne at opkræve de Beløb, som Mergelinteressentskaberne har til gode hos de enkelte Medlemmer. Jeg ved vel, at man skal være meget betænkelig ved i det hele taget at stille større Krav til Kommunalbestyrelserne — det har man for Resten gjort i en længere Aarrække, særlig har Kommunalbestyrelsens Formand faaet uhyre meget at gøre —, men i dette Tilfælde betænker jeg mig ikke paa at sige, at det vil være rigtigst at ordne Forholdet paa den nævnte Maade, ikke mindst af den Grund, at det i Virkeligheden ikke vil blive noget videre Arbejde for Kommunalbestyrelsens Formand. Han vil naturligvis fra Mergelinteressentskabernes Bestyrelse hvert Aar modtage Lister med Udregning af, hvor meget hver enkelt har at betale, hvorefter han kun har at føre Summen over i den Rubrik, hvor den Skat, den vedkommende skal betale, staar opført. Netop fordi Ar-

bejdet er saa ringe for Kommunalbestyrelserne, og det er saa uhyre vigtigt for Mergelselskaberne at faa Forholdet ordnet paa denne Maade, tager jeg ikke i Betænkning at sige, at det i dette Tilfælde vil være absolut bedst at gøre det til en Pligt for Kommunalbestyrelserne at opkræve Beløbet. Dette Spørgsmaal kan utvivlsomt — det kan paavises ved Eksempler — tidt volde Mergelinteressentskaberne Vanskeligheder. Hvis f. Eks. en Kommune bestaar af 4 Smaaabyer, af hvilke kun 1½ er interesseret i Mergelspørgsmaalet, kan en vrangvillig Kommunalbestyrelse sige: Det vil vi ikke have med at gøre, det er kun et Mindretal indenfor Kommunens Grænser, det vedkommer, det maa de selv passe. Eller man kan tænke sig en Forening bestaaende af Stationsbyer og Landsbyer — det kender vi i mange Tilfælde —, hvor Stationsbyerne ikke er interesserede i Mergelspørgsmaalet, men maaske er den Del af Kommunen, der har flest Indbyggere og flest Repræsentanter i Kommunalbestyrelsen; der vil maaske Kommunalbestyrelsen sige: Det vil vi ikke have med at gøre. Der vil ingen Ensartethed blive i Forholdet, enkelte Steder vil Kommunalbestyrelsen opkræve Beløbet, andre Steder vil den ikke, og det er, hvad ærede Medlemmer antageligt vil kunne forstaa, meget uheldigt for Mergelinteressentskaberne. Derfor mener jeg, at man maa have et ensartet Forhold, og det kan man faa, hvis man siger, at Kommunalbestyrelserne har en Pligt til at opkræve Beløbet.

En anden Grund til, at man særlig har ønsket en saadan Ordning, er den, at man, som det allerede er berørt, noget vil mildne det solidariske Ansvar, der indgaar, naar der dannes et Mergelinteressentskab. Den Bestemmelse, som indeholdes i Vedtægterne de allerfleste Steder, at al Mergelen skal betales, inden de vedkommende faar Lov at køre den ud paa Jorderne, er meget uheldig, det gaar netop ud over dem, som sidder vanskeligst i det, som har den mindste Driftskapital, og som derfor først efter Aars Forløb faar Raad til at faa Mergel paa Jorden. Dette Forhold mener jeg i nogen Grad kunde afhjælpes, naar det blev en Pligt for Kommunalbestyrelserne at opkræve Beløbet, og man faar Udpantningsret, men hvis det kunde lade sig gøre — selvfølgelig staar man her overfor et Forhold, hvor man maa være noget forsigtig —, vilde jeg gerne have, om der kunde blive etableret en Fortrinsret i Lighed med, hvad der vedtoges i Dige-loven af 1909. Der er nemlig her en Forskel; dette er en almindelig Udpantningsret,